

Občianska náuka

Názov predmetu	Občianska náuka				
Názov ŠVP	Nižšie stredné vzdelávanie – 2 stupeň základnej školy				
Názov ŠkVP	Škola pre život				
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie				
Forma štúdia	denná				
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk				
Časový rozsah výučby					
Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Rozsah výučby ŠVP	0	1	1	1	1
Rozsah výučby ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu týždenne	0	1	1	1	0
Spolu ročne	0	33	33	33	33

Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vedie ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

Učivo v 6. ročníku je rozdelené do tematických celkov:

1. **Moja rodina - 12 h**
2. **Moja trieda – moja škola - 7 h**
3. **Moja vlasť – 14 h**

Učivo v 7. ročníku je rozdelené do tematických celkov:

1. **Postavenie jednotlivca v spoločnosti - 18 h**
2. **Sociálne vzťahy v spoločnosti – 15 h**

Učivo v 8. ročníku je rozdelené do tematických celkov:

1. Štát a právo – 22 h
2. Ľudské práva a slobody - 11 h

Učivo v 9. ročníku je rozdelené do tematických celkov:

1. Voľba povolania – 9 h
2. Ekonomický život v spoločnosti – 16 h
3. Finančná gramotnosť – 8 h

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie predmetu bude priebežne v zmysle metodických pokynov (22/ 20011) a bude mať motivačný charakter. Podľa metodiky hodnotenia a klasifikácie predmet v 6., 7., 8. a 9. ročníku klasifikujeme.

Ciele vyučovacieho predmetu

a) spoločenské

- formovať mravné vedomie
- rozvíjať tvorivé myslenie
- podporiť vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti

b) inštitucionálne

- utvoriť vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí
- viesť k sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu
- vytvárať pozitívny vzťah k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy
- uplatňovať vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov

c) špecifické (vzdelávacie a výchovné)

- vzdelávacie: získať základné vedomosti o ekonomickom fungovaní spoločnosti, chápať zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny, rozlíšiť pozítiva a negatíva v rodinných vzťahoch, vedieť vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny, poznať svoje práva a povinnosti zo zákona, vedieť vysvetliť pojem socializácia a prečo je pre jednotlivca dôležitá, rozlíšiť pojmy rovnosť a rovnakosť, vysvetliť na príkladoch pojmy povolanie a zamestnanie.
- výchovné: poznať význam pravidiel v rodine, vedieť prejavovať úctu k názorom rodičov, chápať dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny, vedieť zdôvodňovať svoje riešenia, prijímať rozhodnutia, formovať si pocit spolupatričnosti, vymenovať najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote, poznať význam tradície, rozvíjať kritické myslenie.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu

- uvedomovať si potrebu svojho učenia ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja
- prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si ďalšie rozvojové možnosti

Sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- prezentovať sám seba a výsledky svojej práce, primerane komunikovať

Kompetencie (spôsobilosti) riešiť problémy

- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- korigovať nesprávne riešenia problému
- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie
- uplatňovať vhodné metódy pri riešení problémov založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení
- poznávať klady a zápory jednotlivých riešení, zvažovať úrovne ich rizika
- byť otvorený k získavaniu a využívaniu rôznych, aj inováčných postupov
- formovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov

Kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomovať si základné humanistické hodnoty, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie
- chápať svoje záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny
- uvedomovať si svoje práva, prispievať k naplneniu práv iných

MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY A PRIEREZOVÉ TÉMY

Dejepis

Porovnávať normy spoločenského správania v minulosti a dnes. Pochopiť a rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločenských skupín. Chápať fungovanie demokratickej spoločnosti, delenie štátnej moci, právomoci riadiacich orgánov, význam boja za všeobecné volebné právo, vznik politických strán a ich úlohu v spoločnosti. Objasniť konkrétne životné situácie, do ktorých sa jednotlivé osobnosti dostávali, priblížiť ich životné príbehy, osudy dramatické konflikty, boje. Tie sa môžu stať pre žiakov pozitívnym alebo negatívnym príkladom. Pochopiť konanie a postoje ľudí v minulosti a porovnať so súčasnosťou. Poukázať ako ľudia svojím správnym alebo nesprávnym rozhodnutím môžu ovplyvniť v dobrom alebo zlom svoje prostredie.

Etická výchova

Formovať a vychovávať tvorivého a humánneho človeka.

Geografia

Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek svojou činnosťou. Poznať pôsobiská osobností a miesta významných dejinných udalostí.

Regionálna výchova

Viesť žiakov k hrdosti na svoju obec, región, napr. pri tvorbe projektu o podnikateľských aktivitách v regióne, ponuke pre turistov. Viesť ich k uvedomeniu si spolupatričnosti v rámci triedy, školy, obce, regiónu. Budovať v nich úctu k svojej rodine, zvykom, tradíciám, ku kultúre svojho národa.

Enviromentálna výchova

- viesť žiakov k poznaniu svojej obce, regiónu – prírodných pamiatok a k ich ochrane.
- viesť žiakov k pochopeniu individuálnej zodpovednosti za vzťah k prostrediu a uvedomiť si, že každý je zodpovedný za stav prostredia vo svojom okolí – ochrana prírody a čistota v okolí školy, vo svojej obci, regióne
- naučiť sa objektívne zhodnotiť informácie o stave životného prostredia a použiť ich, vedieť sa k nim vyjadriť a svoje názory si obhájiť
- posilňovať postoj k zdravému životnému štýlu

Mediálna výchova

- vedieť nájsť, roztriediť a použiť podstatné informácie z rôznych zdrojov – noviny, časopisy, webové stránky
- vedieť si vyhľadať a vedieť sa orientovať v informáciách a dokumentoch, kt. sa týkajú ľudských práv a slobôd, práv detí, štátnej moci, obce,...
- vedieť si vyhľadať a vedieť sa orientovať v informáciách a dokumentoch, kt. sa týkajú ekonomiky, podnikania, spotrebiteľských práv, podnikateľských aktivít v obci,...

Multikultúrna výchova

- vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry
- podporovať znášanlivosť, toleranciu a spoluprácu medzi národmi EÚ
- posúdiť následky rasizmu, národnostných konfliktov
- pochopiť život iných kultúr a naučiť sa rešpektovať ich zvyky a tradície

Osobnostný a sociálny rozvoj

- pomôcť žiakom uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého,
- pomôcť žiakom uvedomiť si svoju pozíciu v spoločenskej skupine, v štáte, v obci, v škole a budovať hrdosť na svoj pôvod
- pomôcť žiakom zdokonaľovať komunikačné zručnosti, napr. pri ochrane a presadzovaní svojich spotrebiteľských práv
- naučiť žiaka niesť zodpovednosť za svoje činy
- naučiť ho pochopiť, že k právu patrí aj povinnosť
- rozvíjať u žiakov organizačné schopnosti, sociálne zručnosti pre život a zmysel angažovania sa
- naučiť žiakov spolupracovať
- pochopiť dôležitosť sebavzdelávania
- naučiť žiakov vyjadriť slušne svoj názor, argumentovať, ale rešpektovať aj názor druhých

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- vyhľadať informácie, roztriediť ich, použiť
- využívať nástroje IKT pri zostavovaní základných písomností a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT
- naučiť žiakov spolupracovať v skupine

METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.

Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom.

Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade a podobne.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.